

نشست بهمن ماه با عنوان: " انتخابات و اخلاق " سخنران: دکتر محمود صادقی

نشست بهمن ماه انجمن اخلاق در علوم فناوری در سال ۱۳۹۸ با سخنرانی دکتر محمود صادقی برگزار شد. دکتر محمود صادقی، نماینده تهران در مجلس شورای اسلامی و عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس، موضوع انتخابات و اخلاق را مورد تحلیل قرار دادند که گزیده ای از نشست در ادامه ارائه شده است:

در مقام تعریف می توان گفت، اخلاق انتخابات، سازوکاری است که منجر به انتخاب اصلاح شود. اخلاق انتخاباتی شامل قواعدی می شود که به انتخابی منصفانه و سالم منجر شود.

تکیه گاه حقوقی و فقهی «انتخابات» که به اخلاق هم مرتبط است، «اوفوا بالعقود» است.

انتخابات، طریقه مداخله مردم در حاکمیت است که می تواند در سطوح مختلف مطرح شود؛ از انتخابات شورای یک روستا یا شهر تا انتخابات مجلس و مانند آن؛ بدین ترتیب مردم رکن اصلی انتخابات هستند. از همین رو حاکمیت باید آزادی را هم برای انتخاب شونده و هم انتخاب کنندگان به رسمیت بشناسد و آن را تضمین کند.

یک بُعد مهم موضوع، الزامات اخلاقی نامزدها است. شفافیت مالی و حامیان مالی نامزدها و اجتناب از فساد، تقلب و خرید و فروش رای و همچنین پرهیز از فریب، از جمله الزامات اخلاقی انتخابات هستند. در تفصیل الزامات ناظر بر این بحث، نظر علاقه مندان را به فصل ششم «قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی» جلب می کنم که در اینترنت هم قابل دست یابی است.

نظام نامه های انتخاباتی در دنیا متفاوت اند. با یک جستجوی آشکار می شود که مفصل ترین نظام انتخاباتی از آن هند است. این نظام نامه یا همان «code of conduct» مربوط به رفتار احزاب سیاسی، پیش از انتخابات، در هند است که ویراست ۲۰۱۹ آن در دسترس است. دو امر «آزادانه بودن» و «منصفانه بودن» دو هدف مهم تنظیم این کدها است. اولین نسخه نظام نامه در ۱۹۶۰ تنظیم شده بود که تاکنون چندین اصلاحیه بدان خورد.

برگزاری انتخابات اخلاقی، که همان انتخابات آزاد و منصفانه است، گام مهمی برای تحقق دموکراسی است و ملاحظه تجربه انتخابات در کشورهایمانند هند، می تواند در این مسیر کمک کننده باشد.